

เรียนไทยได้จีน : นิทานสุภาพจีน (236) 成语故事 (二三六)

วันที่ 26 กันยายน 2564 - 15:46 น.

ที่มา	คอลัมน์ "เรียนไทยได้จีน"
ผู้เขียน	อ. ช่อชิง เมธาธารณกุล ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร มฟล.

เรียนไทยได้จีน : นิทานสุภาพจีน (236) 成语故事 (二三六)

นิทานสุภาพจีนที่ “เรียนไทยได้จีน” จะนำเสนอในฉบับนี้คือ 名落孙山 míng luò sūn shān (หมิง ลั่ว ซุนฉาน) โดย คำว่า 名 míng (หมิง) แปลว่า ชื่อ รายชื่อ 落 luò (ลั่ว) แปลว่า ตก หล่น 孙山 Sūn Shān (ซุนฉาน) แปลว่า นามสกุล และชื่อคน นามว่าซุน ฉาน เมื่อรวมกันแล้วหมายถึง อันดับต่ำกว่า ซุนฉาน ชื่อหล่นหลังคนชื่อซุนฉาน หรือชื่อตามหลังคนชื่อซุนฉาน ซึ่งก็คือในการแข่งขัน หรือการสอบต่างๆ แล้วนำรายชื่อผู้ผ่านการสอบ หรือไม่ผ่านการสอบ มาติดประกาศโดยเรียงลำดับจากคนแข่งขัน หรือคนที่เข้าสอบที่ได้คะแนนสูงสุดไล่ลำดับลงมา

ในเรื่องนี้จึงหมายถึงคนที่ได้คะแนนต่อหลังจากคนชื่อซุนฉาน ซึ่งความหมายโดยตรงก็คือ คนที่สอบตกนั่นเอง มาดูนิทานตัวอย่างกัน

ประเทศจีนในช่วงราชวงศ์ซ่ง (ซ่ง) 宋朝 Sòngcháo (ซ่งเฉา) เป็นยุคทองแห่งระบบการสอบบรรจุราชการของจีน ซึ่งจัดโดยราชสำนัก การสอบในระดับสูงสุดที่เรารู้จักกันดีก็คือ การสอบเคอจวี 科举/科

舉 Kējǔ นั่นเอง ซึ่งการสอบระบบนี้มีหลายระดับชั้น เริ่มตั้งแต่ระดับท้องถิ่นไปจนถึงระดับสุดท้าย คือ สอบต่อเบื้องพระพักตร์ฮ่องเต้ จัดเป็นการสอบในระดับสูงสุด ผู้สอบได้ลำดับที่หนึ่งของชั้นสูงสุดนี้ จะได้รับการเรียกขานว่า **จ้วงหยวน 状元/狀元** หรือจอหงวน ส่วนการสอบในระดับท้องถิ่นซึ่งเรียกว่า **เซียงฉี 乡试/鄉試 Xiāngshì** ผู้ที่สอบได้เป็นที่หนึ่งก็จะได้รับเกียรติเรียกว่า **เจียหยวน 解元/解元 Jiěyuán** แม้เป็นเพียงการสอบระดับท้องถิ่น ก็ถือเป็นเกียรติยิ่ง

ที่หมู่บ้านแห่งหนึ่ง มีนักเรียนคนหนึ่งนามว่า **ซุน ฉาน 孙山 Sūn Shān** เมื่อเขาเรียนจบแล้ว ก็ชวนเพื่อนสนิทเดินทางเข้าเมืองเข้าร่วมการสอบระดับท้องถิ่น ในวันเดินทางไปสอบ คนในหมู่บ้านก็จัดงานเลี้ยงส่งอย่างยิ่งใหญ่ เพราะคนจีนสมัยก่อนถือว่า ถ้าคนในหมู่บ้านสอบติดจนได้ตำแหน่งจอหงวน จะนำมาซึ่งชื่อเสียง และการพัฒนาของชุมชน ดังนั้น ผู้ที่เป็นตัวแทนไปสอบแข่งขันจึงเสมือนความหวังของชุมชนด้วย ในวันเดินทางชาวบ้านช่วยเตรียมข้าวของเครื่องใช้ และเดินทางมาส่งถึงปากทางเข้าหมู่บ้าน

ที่มาภาพ: <https://image.baidu.com/search>

เมื่อซุนฉาน และเพื่อนเดินทางถึงตัวเมืองแล้ว ก็เข้าร่วมมหกรรมการสอบในครั้งนี้อย่างเต็มที่ หลังสอบเสร็จแล้ว ผู้เข้าสอบหลายร้อยคนต่างก็รอผลสอบกันด้วยจิตใจที่ตื่นเต้นกระวนกระวาย เพราะการสอบนี้ นอกจากจะนำมาซึ่งอนาคตอันรุ่งโรจน์ของตน และครอบครัวแล้ว มันยังมีความหมายต่อชุมชน และครูบาอาจารย์ของตนด้วย ดังนั้น เมื่อเสียงฆ้องดังขึ้น เป็นสัญญาณบอกว่าผลสอบออกมาแล้ว ทุกคนจึงรีบไปยืนออกันตรงที่ติดประกาศ รายชื่อของผู้เข้าสอบทุกคนถูกจัดเรียงจากผู้ได้คะแนนสูงสุดที่เรียกว่า **เจียหยวน 解元** จากนั้นอันดับก็จะไล่ลงไปจนถึงต่ำสุด โดยจะมีเส้นขีดขึ้นในจุดที่บอกว่าคนที่อยู่เหนือเส้นขึ้นไป คือผู้ผ่านการสอบในรอบนี้ ส่วนผู้ที่อยู่ใต้เส้นก็คือผู้สอบตกนั่นเอง ซุนฉาน กับเพื่อนก็พยายามหารายชื่อของตน แล้วซุนฉานก็ต้องยิ้มออกมา เมื่อเห็นว่ารายชื่อของตน คือคนสุดท้ายที่อยู่เหนือเส้นพอดี ส่วนเพื่อนก็อยู่ใต้เส้นลงไป

เมื่อซุนฉาน และเพื่อนเดินทางกลับถึงหมู่บ้าน ก็มีคนมาห้อมล้อมถามผลสอบ เขาก็ตอบตามจริงไปว่าตนเองสอบติด แต่เมื่อถามถึงเพื่อนอีกคน ซึ่งตอนนี้ไม่รู้หลบไปไหนแล้ว ซุนฉานก็รู้สึกกระอักกระอ่วนใจที่จะตอบ เพราะจะพูดความจริง ก็เกรงทำลายน้ำใจเพื่อน จะพูดโกหกก็ไม่ได้ จึงคิดคําทวนๆ คนฟังได้ประโยคหนึ่งว่า **解元尽处是孙山, 贤郎更在孙山外/解元盡處是孫山, 賢郎更在孫山外 Jiěyuán jìn chù shì sūn shān, xián láng gèng zài sūn shān wài** (เจียหยวน จิ้น ชู่ ฉี ฉาน, เสียนหลาง เก็ง ไฉ้ ซุน ฉาน ไว)

ซึ่งมีความหมายว่า คะแนนเรียงจากเจียหยวนลงมาต่ำสุดคือขุนฉานตัวเรา ส่วนเพื่อนนั้นแล้วอยู่ต่ำกว่าขุนฉาน ชาวบ้านที่ไม่รู้เรื่อง ก็ไม่อาจเข้าใจความหมาย แต่คนรู้เรื่องก็จะรู้ทันทีว่า อีกคนสอบตกนั่นเอง ต่อมาในภายหลังผู้คนจึงเอาคำพูดที่ว่า “อันดับต่ำกว่าขุนฉาน” มาใช้อธิบายคนที่สอบตก หรือไม่ผ่านการคัดเลือกนั่นเอง

ข้อคิดจากประโยคสุภาษิตนี้

成语比喻：考试或选拔没有被录取。

成語比喻：考試或選拔沒有被錄取。

Chéngyǔ bǐyù: Kǎoshì huò xuǎnbá méiyǒu bèi lùqǔ.

เจียงหยวี ปี้ยวี : ชาวฉือ ฮั่ว เสวียนปา เหมยโหย่ว เป็ย ลู่จวี

สุภาษิตเปรียบว่า ไม่ผ่านการสอบหรือการคัดเลือก

ประโยคตัวอย่างที่ใช้สำนวนสุภาษิตนี้ เช่น

你平时不看书、不努力，当然这次考试名落孙山了。

你平時不看書、不努力，當然這次考試名落孫山了。

Nǐ píngshí bùkànshū, bù nǔlì, dāngrán zhè cì kǎoshì míng luò sūn shānle.

หนี ผิงฉือ ปู้คั้น ชู, ปู้ หนูลี่, ดั่งหฺราน เจ้อ ชือ ช่าวฉือ หมิง ลั่ว ชุน ฉาน เลอะ

ในเวลาปกติคุณไม่เคยอ่านหนังสือ ไม่มีความพยายาม แน่นอนจึงไม่ผ่านการสอบครั้งนี้

อ.ช่อซิง เมธาธารณกุล ศูนย์ภาษาและวัฒนธรรมจีนสิรินธร มฟล.

**เกาะติดทุกสถานการณ์จาก
Line @Matichon ได้ที่นี่**

